

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ivdx Magistratevs Senator

Zype, Franciscus van der

Antverpiæ, 1633

Cap. XXVII. De lure vitæ ac necis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14280

apparens incommodū exequi possit, Legationē neque auaritiā ac sordibus dehonestet, neque fastu ac superbiā odiosam reddat: modestā comitate grauitatem non morosam temperet, comitatu neque vili neque superfluo: sed cum delectu sine onere splendeat, veste dignā ac patriā, eodemque idiomate, compto etiam, at sine fūco. Principis ad quem mittitur mores exploret ac regni instituta: iis ita placeat, ne quid tamē de suis indignē mutet, nihil carpat, asperūmue dicat, neminem vituperet, modestē potiū laudet: superbiam vitet verborum, nimis ceremoniis virtutes non obumbret, sed neque fastuosā rusticitate: veras virtutes amet, & probus vt audiat curet: de Principe suo, aut regno nihil iactanter loquatur, sed neque contentim aut deiectē, etiā in re anxia, & postulatione auxiliorum. Domini locum, ordinem, dignitatemque tueatur.

C A P V T X X V I I .

De Iure vitæ ac necis.

PAtria potestas ius vitæ ac necis olim complexa est, cuius vēstigiū in filia adultera occidi à patre permessa. l. 20. cum seq. ad l. Iul. de Adult. idemque in marito: ac maximē in feruis eius Iurus ratio valuit.

1. *Solis supremis competit sub insignibus gladij & pugionis.* Has omnes superat potestas gladij in Rep. Apud Rom. in iussu populi occidi stante libertate nemo poterat. ea potestas in Imperatores lege regiā translata est. eam pugio, gladius, ensis significat. Galba iter ingressus est paludatus, ac dependente à ceruicibus pugione ante pectus. Vitellius pugionem in concione Consuli reddidit, tamquam ius vitæ ac necis. In Inuestituris regna per gladium traduntur. Ita & argumentatur D. Paul. ad Rom. c. 13. *Vis non timere potestatem? Bonum fac, & habebis laudem ex illa. Dei enim minister est tibi in bonum. Si autem malum feceris, time: non enim sine causa gladium portat. Dei enim minister est: vindex in iram ei qui malum agit. Ideo necessitate subditi estote, non solum propter iram, sed etiam propter conscientiam. Ideo enim & tributa præstatis: ministri enim Dei sunt in hoc ipsum seruientes. Reddite ergo omnibus debita: cui tributum, tributum: cui vectigal, vectigal: cui timorem, timorem: cui honorem, honorem.* Apud Turcas similesque gentes pro arbitrio magnus Dominus ius vitæ ac necis exercet, apud populos politicos ius dicitur, neq; aliàs gladius exercetur, nisi ad sententię executionem quò ad subditos, quò ad exteros

exteros, si bello petendi sunt, non nisi per faciales eo indicto: lataque proinde suo modo, super iustitia belli, sententia. Nullū aliter sanè Romanis bellū iustum fuit ex instituto Anci Martij Regis. belli æquitas omnis iure faciali præscripta erat.

Ius vitæ id complectitur vt mortis rei, adeoque damnati vitâ donentur. id populus Romanus etiam sui Iuris ab origine fecit, vt patet in Horatio ex Curiatorum duello superstitite, ob patricidium sororis damnato, ad populum prouocante, ac viuere iusso. Tribuni id postmodum vsurparunt, quorum potestatem Augustus secutiq; Imp. in se transtulerunt. Tunc primum, inquit Tac. l. 14. *Ann. reuocata ea lex credebatur, quâ haud perinde exitium Antistio, quàm Imperatori gloriam quaesuit, vt condemnatus à Senatu, intercessione tribunitiâ morti eximeretur.* vnde & Augustin. de fato: *Imperatori soli licet reuocare sententiam, & reum mortis absolueret, & ipsi ignoscere,* atque in integrum restituere. honori scilicet & ordini & omnibus cæteris. l. 1. *de sent. pas. & restit.* quò & spectat exuli cōmeatum dare. l. 4. *de pæn.* Vnde & Car. V. Senatui Mediolan. cum imperij & summæ potestatis ferè iura concessit, excepit criminis condonationem, & saluum conductum. quem cum & in Belgio plures dynastæ pridem vsurpassent, etiam Albert. Pius *edicto an. 1611. art. 45.* sustulit. Ex his promanauit Theodosij lex 20. *C. de. pæn.* vt pœna eorū quos Princeps supplicio affici iusserit, differatur in diem trigelimum, sualu D. Ambrosij ob cædem Thessalonicensem: quo secūda deliberatio expectari possit, & ira illius emolliri, atque interiectu tēporis mitigari: cum alioquin dum Magistratus cognouit, statim sententia ferri, l. 18. & executioni mandari debeat, neq; vltio differenda sit. l. 15. *C. de pæn.* ne sit occasio supplicandi & malis artibus euadendi, d. l. 18. quod quia hodie nimium negligitur, videmus incommoda ea nimis etiam locum habere. Magis probanda sententia Iuliani. *Scis, inquit, quàm sim lentus ad condemnandum, & quanto lentior postquam condemnaui ad ignoscendum.* vtrumque rectè. neque enim præceps Iudex esse debet, de vita hominis vel morte decreturus. postquam autem causâ cognitâ iam statuit, & iure damnatus est reus, non itidem vindictæ publicæ pro libito eripiendus est. Clementia Principalis, si pro arbitrio pœnas & præmia tollit, iustitiam distributinam euertit, & cum ea Reipubl. fundamenta vellicat, quæ pœnis & præmiis sustinentur.